

IRODALOM

Dr. Aujeszky László: Védekezés az időjárési károk ellen.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara pályadíjával kitüntetett munka. Budapest, 1930. A Magyar Meteorológiai Társaság kiadása. 157 oldal, 26 kép, illetve fotográfia. Ára 4 P, házhoz küldve 4 P 20 fillér. Megrendelhető a Magyar Meteorológiai Társaságnál, II., Kitaibel Pál-utca 1. Csekkzámla száma 22.861.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 1926-ban pályázatot tűzött ki olyan munka megírására, amely az alföldi éghajlattal és annak mesterséges megjavításával foglalkozik. A 400 pengős pályadíjat dr. Aujeszky László, a magyar meteorológusok egyik legképzettebb tagjának jelen munkája nyerte el, amelyet a Kamara és a Magyar Meteorológiai Társaság megbizottaiból alakult bírálóbizottság könyvalakban való kiadásra ajánlott, mivel fejtegetéseit nemcsak tudományos érdekűnek, hanem szélesebb körben való ismeretterjesztésre is alkalmasnak találta. Anyagi okok miatt három évig késett a munka kiadása. Ezalatt a szerző kéziratát egyrészt az időközben megjelent tudományos eredményekkel kiegészítette, másrészt viszont népszerűbb alakra fogalmazta át, úgyhogy az érdeklődők minden tudományos előképzettség nélkül is olvashatják.

A munka célja eloszlatni az időjárás mesterséges szabályozására vonatkozó tévhiteket, másrészt megismertetni az időjárési károk elhárításának azokat a lehetőségeit, amelyeket általában nem, vagy kevéssé ismernek. A munka célja tehát kettős. Mindenekelőtt közérthető alakban kívánja bebizonyítani, hogy mai eszközeink mellett nem lehet esőt csinálni, vagy az esőzést megszüntetni, vagy a jégesőt távol tartani. A könyv 32 különböző eljárást ismertet, amelyet mesterséges eső előidézésére ajánlottak. Szerző kimutatja, hogy a tudomány mai állása mellett mindezek a költséges beavatkozások teljesen eredménytelenek.

A munka másik célja meghonosítani nálunk az éghajlatmódosításnak azokat az eljárásait, amelyeket a tudomány és a külföldi gyakorlat hatásosnak talált. Ebben a fejezetben szerzőnk különösen a villámkárok megelőzését és a fagykárok távoltartását tárgyalja. Külön fejezetet szentel annak a kérdésnek tanulmányozására, mit várhatunk klimatológiai tekintetben az Alföldfásítástól. Irodalmi adatokkal bizonyítja, hogy a fásítás lényeges klímabeli változást nem hozhat. Ezt elismerjük és tudjuk. Szerző azonban, véleményem szerint, e téren túlzásba is megy, amennyiben túlságos fontosságot tulajdonít Brooks tanulmányának és túlerősen domborítja ki Brooksnek azt a megállapítását, hogy az erdő kevesebb párárt juttat a levegőbe, mint a szántó, így „ahol szántógazdálkodást váltunk fel erdővel, ott csak fokozzuk a páraszegénységet”, mert a „szántóföld transzspirációja körülbélül másfélszerese, elpárolgása két és félszerese az erdőének”.

Mindenekelőtt kételkedünk a Brooks által használt módszer megbízhatóságában. Ma még azt hiszem igen messze vagyunk attól, hogy egy erdő vagy szántóföld össznövényzetének transzspirációjáról teljes biztonsággal ítéletet mondhassunk.

Az erdő közismert általánosságban nagyobb nedvességszükséglete, mélyreható gyökérzete, az erdő alatt a talajvíz süllyedése stb., mindenesetre amellett bizonyítanak, hogy az erdő több nedvességet vesz fel a talajból s ennek megfelelően többet is kell transzspirálnia, tehát — természetesen szerény keretek között — gazdagítania kell a levegő páratartalmát szemben a szántóföld vagy legelő növényzetével.

Szerzőnk mégis melegen ajánlja a fásítást s rámutat annak egyéb jótékony klimatikus hatására, mint a széltörés, harmatképződés fokozása, a csapadék konzerválása, sőt szerepet juttat a fásításnak a fagykárok elleni küzdelemben is.

A rendkívüli alaposzággal és szakértelemmel megírt munka hatai mas irodalmi anyagra támaszkodik, amelyből a szerző biztos kézzel válogatja ki a meteorológia terén nem szakemberek részére fontosat és tanulságosat, amit aztán röviden és könnyen érthetően ad közre.

Ezt a feltétlenül hézagot pótló és jutányosan beszerezhető könyvet az időjárás jelenségei iránt érdeklődő minden szaktársamnak legőszintebben ajánlhatom.

(M. P.)

Képes vadásznaptár. A szokott külső alakban és érdekes belső tartalmával jelent meg ismét Parey képes vadásznaptára, mely íróasztalunk egyik díszé s melyet élvezettel forgatunk. Minden lap az egyes napokra vonatkozó naptári részen kívül a nap és hold keltét és lenyugvását tartalmazza, a főhelyet és az egyes lapok jórészt azonban az igen szép képek és az azokhoz tartozó szöveg foglalja el. Állatképek és vadászcíkjek, fegyvertechnikai magyarázatok és horgászati ismertetések, ornitológia és kinológia, szép erdei tájak és érdekes mozzanatok az erdő rejtelseiből váltakoznak és kötik le a figyelmet. Nem lehet ezt a naptárt holmi előjegyzési naptárként kezelni és a letűnt időre vonatkozó részt egyszerűen letépní, hanem gondosan megőrizzük és az év végén betesszük a könyvszekrénybe. Paul Parey kiadónál kapható, Berlin S. W. 11., Hedemannstrasse 28. Ára 3.50 márka.

F. M.

Mümmelmann: Das Aussetzen von Wild in die freie Wildbahn. 52 oldal, 9 kép. Verlag Paul Parey, Berlin S. W. 11., Hedemannstrasse 28. Ára 3.50 márka.

Alkalmasabb időben nem is jelenhetett meg Mümmelmann könyve a vadbefogásról és kibocsájtásról, mint ma, amikor a lőtt vadnak alig van ára s számos vadászberlő és vadászterülettulajdonos oda nyilatkozott, hogy a mostani vadarak mellett nem is vadássza le területét. Bár fényűzésnek is mondják egyesek a vadászati sportot, valamelyes jövedelmet mégis csak minden vadász akar az ő területéből.

Ezért az élő vad értékesítése lép előtérbe.

Erre nézve ad szakszerű tanácsokat és részletes útmutatásokat ez a könyv, amelyhez hasonló magyar nyelven nem jelent meg, de a termékeny német vadászati irodalomból is hiányzott eddig egy ilyen mű, mely a vadkibocsájtás előnyeit és hátrányait egyaránt mérlegeli, előítélet és egyéni érdek nélkül mond véleményyt.

Külön-külön ismerteti a szarvas, dám, őz, mufflon, kőszáli vad, zerge, nyúl, üregi nyúl, süket és nyírfajd, császármadár, fácán, fogoly stb. kibocsájtásának módjait és feltételeit, a befogás eszközeit és a követendő eljárást. Végül rámutat az ebből származó esetleges veszedelmekre és járványos betegségekre.

F. M.

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hír. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága Karsai Károly választmányi tagunknak a hazai erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Örömmel üdvözljük itt is a kitüntetettet, aki egy emberöltőn át mint Kassa város vezető erdőtanácsosa szerzett nemcsak magának elismert jó nevet a gyakorlati erdőgazdaság terén, de ebben a minőségben is és mint az ottani Gazdasági Akadémia meghívott előadója, sok tisztelőt és barátot az egész erdőgazdaságnak.

Azon az érdemes munkásságán felül, amelyet a közalapítványi uradalmaknál mint erdőrendező végzett, mindnyájan ismerjük azt az odaadó és eredményes munkát, amelyet az új erdőtörvény előkészítése és tárgyalása körül végzett.

Ügybuzgó és érdemes választmányi tagunknak ezt a kitüntetését annál is inkább örömmel üdvözljük, mert újabb bizonyosságát látjuk benne annak, hogy a földművelésügyi minisztérium a tárca körén kívül végzett érdemes erdőgazdasági munkát is figyelemmel kíséri.

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek! Mindnyájunk lelkében van egy könyv, amelybe láthatatlan kezek beleírják életünk felejthetetlen emlékeit. Az ifjú évek vidám, teleírt lapok; azután súlyos mondatok következnek, amiket lehiggadt sorok váltanak fel.

Az, aki már elért életének árnyékos oldalára: szívesen lapozgat ebben a könyvben.

Ezt az emlékkönyvet nyitjuk most fel minden lélekben s rámutatunk arra a fejezetre, melynek élére verőfényes betűkkel írta az élet: „Mindnyájan voltunk egyszer az akadémián...”

Földi korlát nem szakaszt el lelket s az Alma Mater ősi szelleme hív baráti találkozóra. Lélekben ma megöleli minden hű fiát a kedves város.